

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport

**ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ A
CORPULUI PROFESORAL-
DIDACTIC, A MASTERANZILOR
ȘI DOCTORANZILOR USEFS
ÎN ANUL 2013**

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport este unicul centru de pregătire a cadrelor științifice de profil din Republica Moldova. Activitatea de cercetare științifică și științifico-metodică este coordonată de Academia de Științe a Moldovei și de Ministerul Educației al Republicii Moldova. Acest proces se desfășoară în corespundere cu direcțiile prioritare de cercetare și dezvoltare, aprobate prin legislația națională, fiind dirijat de Senatul universității, de Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Educației Fizice și Sportului, de Secția Doctorat și de cele 14 catedre ale USEFS.

Modalitatea de organizare, conținutul și volumul activității de cercetare științifică și științifico-metodică sunt determinate de Planul de cercetare științifică aprobat anual de Senatul universității. Catedrele efectuează, în baza planului aprobat, cercetări științifice fundamentale, aplicative sau complexe, organizează și coordonează desfășurarea cercetărilor științifice în care este utilizat potențialul științific al USEFS, pregătesc pentru publicare sau implementare rezultatele investigației științifice obținute.

În perioada de referință, activitatea de cercetare și inovare în cadrul USEFS s-a desfășurat în baza legislației Republicii Moldova: Legea învățământului, Codul cu privire la știință și inovare, Statutul USEFS, precum și alte acte normative ce reglementează activitatea de cercetare.

Activitatea de cercetare și inovare a USEFS este direcționată spre stabilirea unor raporturi de cooperare durabilă cu instituții, organizații și personalități din învățământul superior și de cercetare din țară și străinătate.

Direcțiile principale de colaborare științifică cu aceste instituții sînt următoarele: realizarea proiectelor (programelor) științifice; participarea cercetătorilor la realizarea lucrărilor științifice; organizarea a conferințelor și a altor reuniuni; vizite de informare și documentare a cadrelor didactico-științifice; pregătirea cadrelor științifice prin intermediul învățământului postuniversitar (doctorat, postdoctorat); editarea lucrărilor științifice; schimb reciproc de publicații și de informații; susținerea reciprocă a publicațiilor (revistelor) științifice de specialitate; dezbateri pe teme profesionale în vederea realizării schimbului de experiență etc.

Direcțiile de cercetare științifică ale Universității de Stat de Educație Fizică și Sport:

- 1. Bazele teoretico-metodologice ale pregătirii profesionale a specialiștilor în domeniul culturii fizice.**
- 2. Bazele teoretico-metodologice ale culturii fizice în sistemul învățământului preuniversitar și universitar.**
- 3. Bazele teoretico-metodologice ale antrenamentului sportiv.**
- 4. Bazele teoretico-metodologice ale culturii fizice recreative și de recuperare.**
- 5. Bazele teoretico-metodologice, psihologo-pedagogice și socioumanistice ale culturii fizice.**
- 6. Aspecte educaționale și juridice ale protecției, pazei și securității.**
- 7. Bazele medico-biologice ale culturii fizice.**

Activitatea de cercetare științifică la USEFS se desfășoară în cadrul CCȘEFS, al catedrelor, în laboratoarele științifice și în cercurile științifice studențești.

Pentru stabilirea strategiei de dezvoltare a științei culturii fizice și sportului, colaboratorii Universității au acumulat în anul precedent suficiente informații teoretice privind selectarea direcțiilor prioritare de cercetare, care sunt necesare și utile dezvoltării profilului specialistului de cultură fizică.

S-au format concepte teoretice bine argumentate privind utilitatea unor domenii conexe ale culturii fizice și sportului.

În prezent, cultura fizică este considerat un fenomen complex, care depinde de situațiile social-politice, ideologice, economice și culturale, atât din țară, cât și peste hotarele ei.

În acest context, tematica cercetărilor științifice se perfecționează și se adaptează continuu la cerințele societății de astăzi.

În cadrul universității, activează **Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Educației Fizice și Sportului**, care are menirea de a dirija laboratoarele catedrelor și de a desfășura cercetări științifice conform direcțiilor strategice ale Universității. În anul precedent, în cadrul acestei structuri, s-a lucrat asupra celor două proiecte instituționale aprobate de AȘM.

Proiecte instituționale

Codul și denumirea proiectelor

11.817.08.50A Strategii de implementare a metodelor diagnostice în procesul de antrenament și competiții al sportivilor de performanță din loturile naționale ale Republicii Moldova

Direcția strategică:

Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă

11.817.09.62A Tendințe contemporane pentru menținerea unui regim de viață sănătos, prin profilaxia și recuperarea deficiențelor aparatului locomotor la populația de vîrstă școlară prin metode fizice

Direcția strategică:

Biomedicina, farmaceutica, menținerea și fortificarea sănătății

Obiectivele proiectelor

1. Determinarea oportunității aplicării tehnologiilor inovaționale de diagnosticare, ca fiind un mijloc eficient de control curent și de prognozare a dinamicii efortului specific al organismului sportivului;
2. Determinarea celor mai eficiente și informative metode de diagnosticare a nivelului de pregătire funcțională și psihomotrice a sportivilor de diferite specializări;
3. Scoaterea în evidență a indicilor care reflectă obiectiv capacitatea de efort a organismului sportivilor specializați în diferite probe;
4. Determinarea caracteristicilor-model ale nivelului pregătirii funcționale și psihomotrice a sportivilor specializați în diferite probe olimpice prioritare;
5. Determinarea formei raționale de organizare a procesului de diagnosticare într-un ciclu anual de pregătire a sportivilor de performanță;
6. Organizarea procesului de diagnosticare a stării capacității de efort special în sistemul de pregătire a sportivilor de performanță într-un ciclu olimpic.

1. Ameliorarea stării sănătății populației încadrate în învățământul preuniversitar prin mișcare și exerciții fizice.
2. Îmbunătățirea stării aparatului locomotor la populația de vîrsta școlară prin exerciții fizice de recuperare și profilactice.
3. Recuperarea și profilaxia dereglărilor aparatului locomotor la elevii din instituțiile de învățămînt preuniversitar.
4. Conștientizarea avantajelor oferite de activitățile fizice de către populația activă.
5. Adoptarea activităților fizice sub toate formele sale de manifestare în regimul zilnic de viață al populației.

Rezultatele activității de cercetare

Proiectul 11.817.08.50A

Analiza rezultatelor cercetărilor a dat posibilitatea de a aprecia nivelul stării funcționale a sportivilor, datele s-au prelucrat folosind metode matematico-statistice, fapt ce a permis să stabilim nivelul de semnificație a rezultatelor la sportivi în diferite probe de sport. Luând în considerare faptul că aceste date sunt confidentiale, numele sportivilor nu vor fi indicate.

Au fost supuși testărilor sportivii: atleți, halterofili, luptători, înotători și canoiști. La majoritatea sportivilor, conform indicilor antropometrici, dezvoltarea fizică este în limitele normei.

Cercetările efectuate au dat posibilitatea să stabilim, în baza testărilor realizate, cei mai informativi indicatori ai nivelului pregătirii fizice speciale și tehnice a atleților, alergători de viteză, semifond și fond, săritori în lungime, înălțime și de triplusalt și, de asemenea, aruncători de ciocan și disc. Din mai mult de 40 exerciții, după o analiză statistică aprofundată, au fost selectate cele mai eficiente, folosite mai des, care au avut o legătură corelativă strânsă cu exercițiul competițional de bază, acestea fiind în număr de la 15 pînă la 25, pentru fiecare dintre grupele de probe.

Proiectul 11.817.08.50A

Totodată, în perioada respectivă s-a analizat procesul de pregătire sportivă a înotătorilor incluși în lotul național al Republicii Moldova. S-au examinat documentele de planificare pe perioada unui ciclu anual de antrenament, s-au efectuat testări privind stabilirea nivelului de dezvoltare specifică a înotătorilor în vederea pregătirii pentru concursurile naționale și internaționale.

În probele individuale s-a evidențiat rolul combinării optimale a mijloacelor de antrenament și competiționale din diferite probe de lupte în procesul de pregătire a judocanilor. S-a analizat pregătirea luptătorilor de diferite stiluri în ciclul multianual.

Proiectul 11.817.09.62A

1. A fost elaborat planul calendaristic al acțiunilor organizate în cadrul etapei.

2. A fost organizată o masă rotundă pentru discutarea datelor obținute în rezultatul experimentului constatativ realizat în prima etapă a proiectului. În cadrul mesei rotunde s-a luat decizia de a înlocui liceul „E. Elistar”, selectat pentru participarea în experimentul de bază, cu liceul „Liviu Deleanu”. Motivul de bază fiind numărul mai mare (și respectiv mai reprezentativ) de elevi din acest liceu; colaborarea mai intensă cu profesorii din liceu, precum și faptul că profilul special al liceului „E. Alistar” împiedică realizarea corespunzătoare a cercetărilor.

3. A fost organizată studierea stării aparatului locomotor la un eșantion de 1500 elevi din diferite localități urbane și rurale: Liceul „Emil Niculea” din s. Mereni, r-nul Anenii Noi, liceul „Liviu Deleanu”, mun.Chișinău, liceul N. Iorga, mun.Chișinău, școala medie din s. Suruceni, r-nul Ialoveni, s. Filipeni, r-nul Criuleni, și alte localități din Republica Moldova.

Au fost implementate cercetările finale în instituțiile selectate în proiect: liceul „Mihai Eminescu” din or. Edineț, liceul Ștefan cel Mare din or. Ștefan Vodă, liceul din s. Chișcăreni, r-nul Sîngerei și liceul „L. Deleanu” din mun. Chișinău (menționăm că instituția respectivă a fost selectată în locul liceului „E. Alistar” din mun. Chișinău în cadrul mesei rotunde care a avut loc la 02.02.2012).

Proiectul 11.817.09.62A

4. A fost realizată analiza și generalizarea datelor obținute în rezultatul studierii stării aparatului locomotor. Analiza a fost efectuată sub mai multe aspecte:

a) prelucrarea datelor obținute prin intermediul metodelor matematico - statistice;

b) analiza comparativă a datelor obținute la elevii din mediul rural comparativ cu cei din mediul urban;

c) analiza în dinamică a datelor inițiale obținute în cadrul experimentului constatativ realizat în anul 2011 în orașul Edineț, liceul „Mihai Eminescu”, liceul din satul Chișcăreni, raionul Sîngerei din centrul Republicii Moldova, Liceul Teoretic Ștefan Vodă - sudul Republicii Moldova și celor pentru anul 2012, care sunt în proces de generalizare.

5. În temeiul ordinului nr. 22 din 25.03.2013 a fost organizat un seminar metodic ”Kinetoprofilaxia și kinetoterapia deficiențelor aparatului locomotor”. În cadrul seminarului la tematica proiectului, s-au discutat rezultatele cercetărilor efectuate în instituțiile școlare expuse anterior.

6. În conformitate cu obiectivele preconizate au fost procurate materiale didactice și literatură de specialitate.

Relevanța rezultatelor științifice obținute

11.817.08.50A Strategii de implementare a metodelor diagnostice în procesul de antrenament și competiții al sportivilor de performanță din loturile naționale ale Republicii Moldova

Evoluția reușită a sportivilor moldoveni se datorează într-o măsură foarte mare recomandărilor practico-metodice ale specialiștilor, bazate pe cercetările științifice complexe desfășurate atât în perioadele pregătitoare, cât și în timpul evoluării lor în concursuri. Actualmente, sportul național nu dispune de o metodologie perfectă. Situația creată implică necesitatea unei asigurări metodico-științifice în vederea dirijării procesului de pregătire a unei noi elite sportive, care ar putea reprezenta Republica Moldova la concursurile internaționale, fapt reflectat de rezultatele sportivilor moldoveni la ultimele campionate mondiale și la Jocurile Olimpice.

Nivelul înalt al sportului contemporan formulează cerințe, absolut justificate, nu doar față de căutarea celor mai eficiente metode, mijloace și variante de structurare a procesului de antrenament, dar și față de aplicarea mai aprofundată a unor caracteristici-model integrale, parțiale etc., argumentate din punct de vedere strategic, ale sportivului ideal (cerințe-normative), altfel-spus a unei abordări individuale, bazate pe cunoașterea anumitor abilități, a căror dezvoltare accentuată contribuie, într-o măsură considerabilă, la perfecționarea măiestriei sportive.

Problema modelării în sport actualmente a devenit una de importanță majoră și de perspectivă în activitatea de cercetare științifică.

Modelarea care inițial s-a dezvoltat în cadrul ciberneticii, ulterior a „pătruns” și se aplică cu succes în mai multe domenii de cercetare științifică, inclusiv în biologie, medicină, pedagogie, psihologie, biomecanică, prin urmare în acele discipline, care stau la baza științei sportului.

Pentru dirijarea antrenamentului sportiv, aplicând modele adecvate ale stării organismului, este necesar a cunoaște componentele acestui proces, care stau la baza alcătuirii lui.

Caracteristicile-model ale sportivului reprezintă parametrii perfecționării, pentru alcătuirea cărora este necesar a poseda o mulțime de indicatori informativi. Alcătuirea modelelor trebuie analizată prin prisma considerării lor ca fiind norme de obiectiv, atingerea cărora, cu o probabilitate foarte înaltă va contribui la obținerea de către sportiv a rezultatului scontat în exercițiul competițional de bază.

În acest context, proiectul științific privind strategiile de implementare a metodelor diagnostice în procesul de pregătire a sportivilor din loturile naționale a oferit posibilitatea de a stabili caracteristicile-model la mai multe probe de atletism, înot, haltere, lupte și caiac.

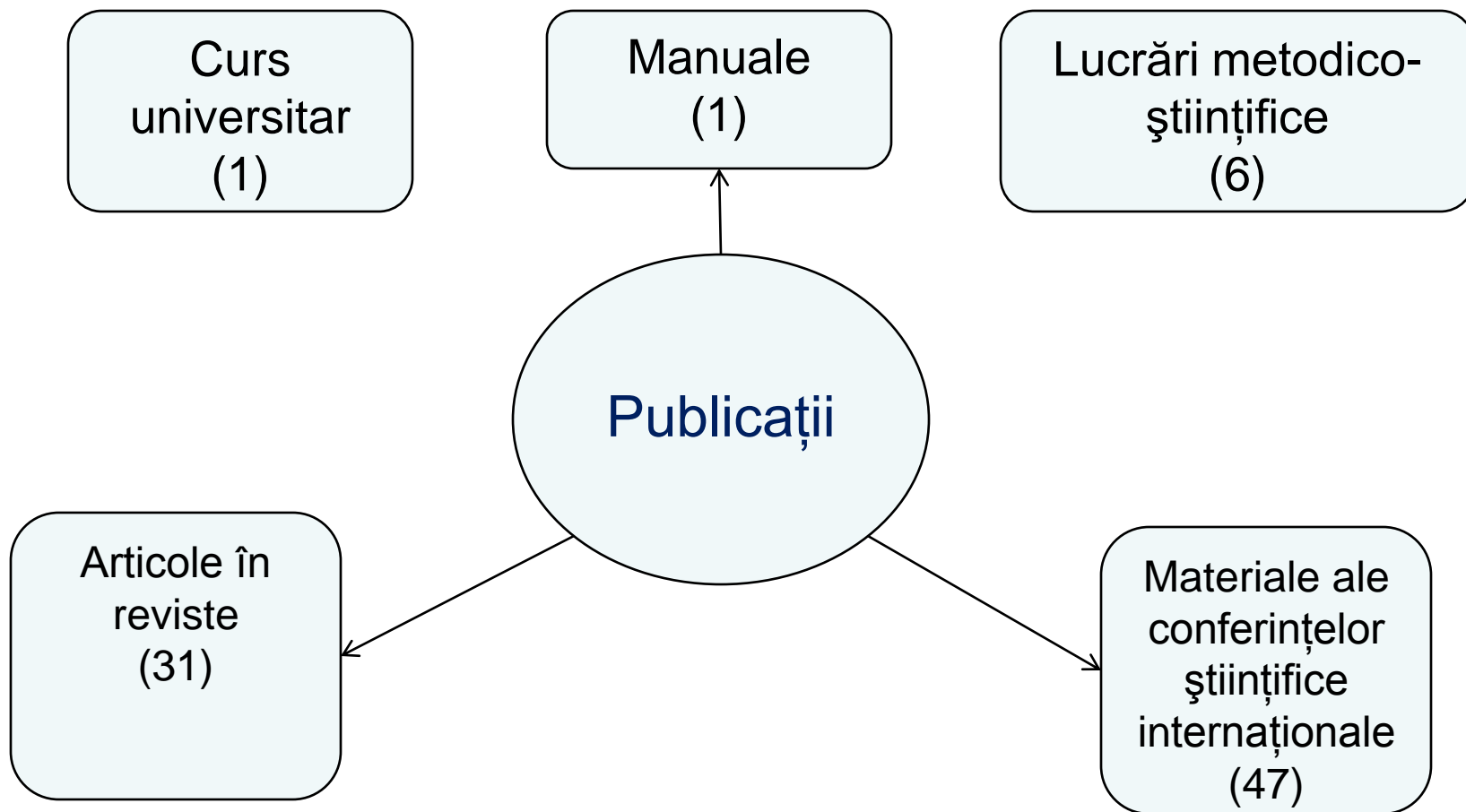
11.817.09.62A Tendințe contemporane pentru menținerea unui regim de viață sănătos, prin profilaxia și recuperarea deficiențelor aparatului locomotor la populația de vîrstă școlară prin metode fizice

Avînd ca bază obiectivele cercetării, în anul 2013 a fost desfășurat experimentul preconizat. Au fost efectuate cercetările finale în instituțiile selectate în proiect: liceul „Mihai Eminescu” din or. Edineț, liceul Ștefan cel Mare din or. Ștefan Vodă și liceul „L. Deleanu” din mun. Chișinău. Au fost cercetate datele și informațiile asistenților medicali din instituțiile cercetate. Totodată, au fost efectuate testări pentru aprecierea nivelului dezvoltării fizice și a pregătirii motrice a elevilor, care reflectă starea aparatului locomotor în manifestări dinamice: viteză-forță și coordonare, dozarea efortului muscular și altele, adică teste care, în măsură suficientă, reflectă starea dinamică a aparatului locomotor. Afară de indicii generali antropometrici (înălțimea, greutatea, excursia cutiei toracice) au fost studiați: lungimea tălpii, precum și indicele tălpii, că unul dintre cei mai informativi din punct de vedere al formării acesteia. Pentru studierea nivelului dezvoltării fizice au fost utilizate următoarele teste: **a)** înălțimea: măsurările s-au desfășurat standart. **b)** Greutatea: măsurările au fost efectuate conform metodicii tradiționale; **c)** Excursia cutiei toracice. Măsurarea cutiei toracice la nivelul mameloanelor a fost realizată cu ajutorul unei benzi centimetrice cu precizia de pînă la 0,5 cm, la inspirație, expirație și în pauză, cu aprecierea diferenței indicilor; **d)** Lungimea tălpii, drepte și stîngi s-a efectuat cu ajutorul unei benzi centimetrice cu precizia de pînă la 0,5 cm, de la vîrfurile falangei a II-a pînă la mijlocul calcaneului; **e)** Indicele tălpii, drepte și stîngi, a fost determinat după metoda lui Cighin. Datele înregistrate au fost supuse analizei matimatico-statistice.

Cercetările realizate și datele obținute sunt reflectate într-un sir de articole și publicații referitor la subiectul cercetat.

A fost implementat **ghidul metodologic**: Profilaxia și recuperarea sănătății elevilor din școlile Republicii Moldova și **două suporturi metodice**: - Suport metodic. Mijloacele gimnasticii medicale folosite în profilaxia și recuperarea sănătății copiilor de vîrstă școlară.

- Методическое пособие. Средства лечебной физической культуры в профилактике заболеваний и восстановлении здоровья детей школьного возраста

Volumul finanțării pentru anul 2013

Codul proiectului:
11.817.08.50A

274,6 mii lei

Codul proiectului:
11.817.09.62A

139,2 mii lei

Executorii proiectelor

*Manolachi V. -
director de proiect*

7 cercetători științifici superiori

7 cercetători științifici

5 cercetători științifici stagiari

2 personal auxiliar

*Zavalișca A. -
director de proiect*

3 cercetători științifici superiori

2 cercetători științifici

3 personal auxiliar

Propuneri de perspectivă pentru realizarea proiectelor

În scopul optimizării activității de cercetare științifică în cadrul proiectelor instituționale finanțate de AȘM, este necesar a desfășura următoarele acțiuni:

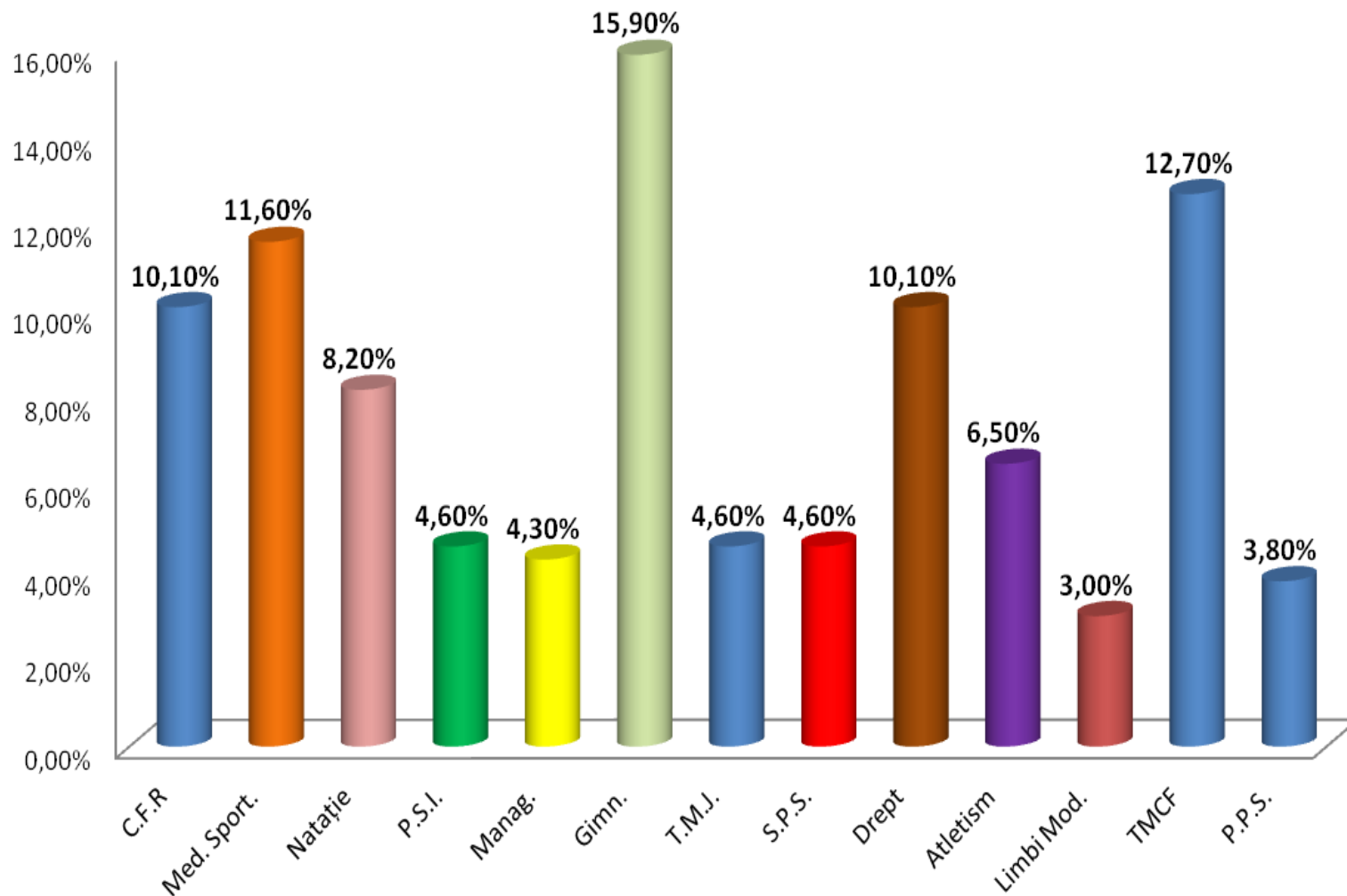
Proiectul 11.817.08.50A:

1. A intensifica activitatea în privința înregistrării drepturilor de proprietate intelectuală, prezentând materiale pentru obținerea brevetelor și certificatelor de invenție acordate de AGEPI.
2. A reveni la schema precedentă de prezentare a raportului privind activitatea realizată în cadrul proiectului (de două ori pe an).
3. A mări numărul de publicații ale executanților proiectului.
4. A intensifica relațiile de colaborare cu federațiile și antrenorii din loturile naționale ale Republicii Moldova.
5. A atrage mijloace financiare de la Ministerul Tineretului și Sportului, Comitetul Național Olimpic, federațiile de profil pentru efectuarea cercetărilor științifice.
6. A majora numărul de doctoranzi care-și fac studiile din mijloace bugetare în vederea asigurării cu personal calificat a activității de cercetare științifică în cadrul proiectelor.
7. A dezvolta infrastructura laboratoarelor de cercetare științifică prin atragerea de fonduri noi și prin asigurarea funcționării eficiente a lor (oferirea serviciilor științifice).
8. A dezvolta parteneriatele strategice ce vor avea ca obiect crearea consorțiilor universitare și participarea în proiecte internaționale (Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Universitatea „V. Alecsandri” din Bacău, România).
9. A eficientiza cercetările în domeniul kinetoterapiei prin coordonarea cu alte instituții din țară (Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” din Chișinău etc.).

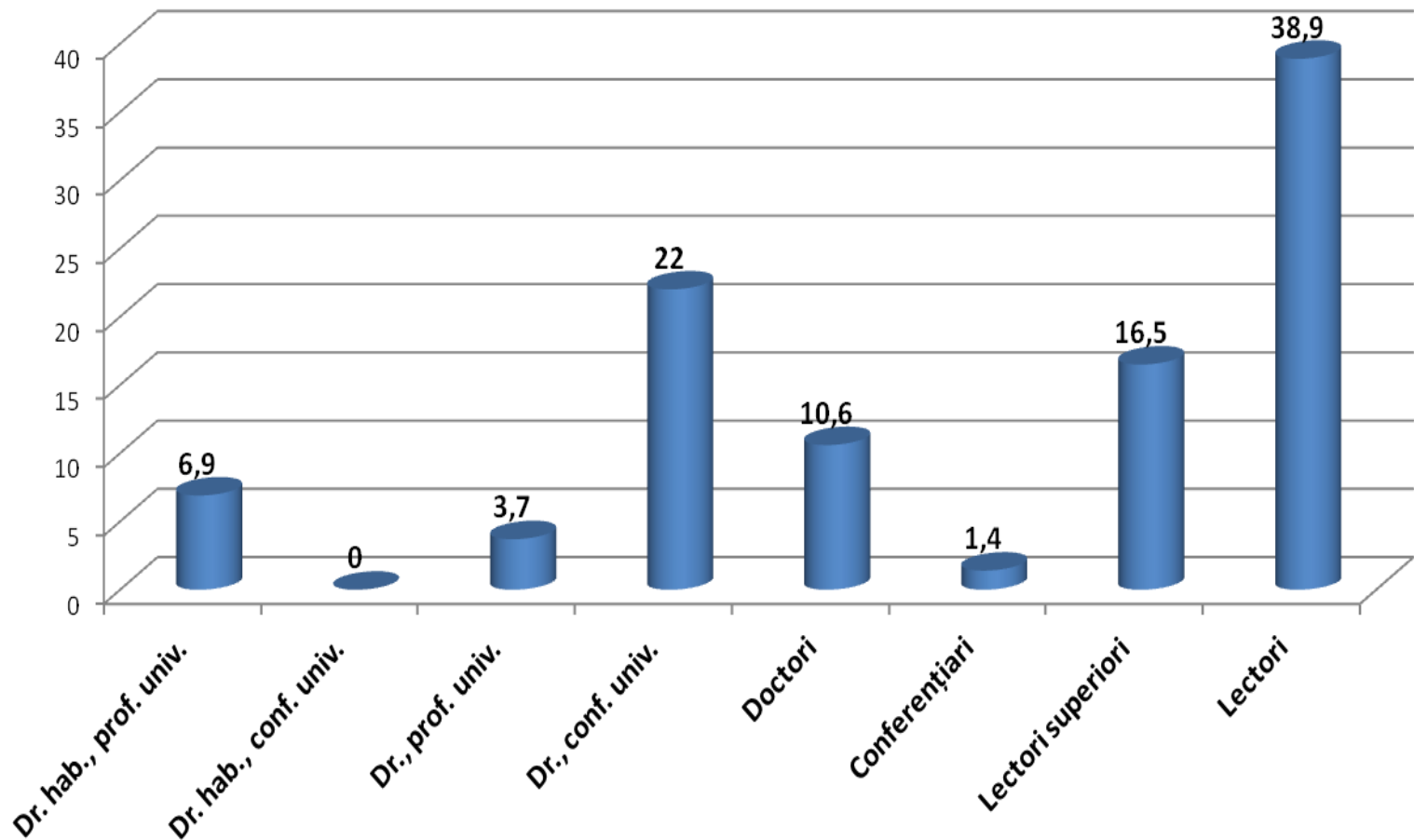
Proiectul 11.817.09.62A:

1. A îmbunătăți direcționat condițiile de desfășurare a lecției de educație fizică în școli.
2. A asigurarea școlile cu specialiști în domeniul culturii fizice (în special în clasele primare).
3. A proiecta procesul instructiv la lecțiile de educație fizică în corespundere cu rezultatele cercetărilor științifice efectuate.
4. A elabora unele standarde regionale privind nivelul dezvoltării fizice a elevilor din clasele primare, gimnaziale și liceale.

Totalizînd cele menționate mai sus, putem constata că activitatea în cadrul proiectelor se realizează conform planurilor stabilite și aprobate de AȘM. Afirmăm cu certitudine că ele vor fi finalizate cu succes.

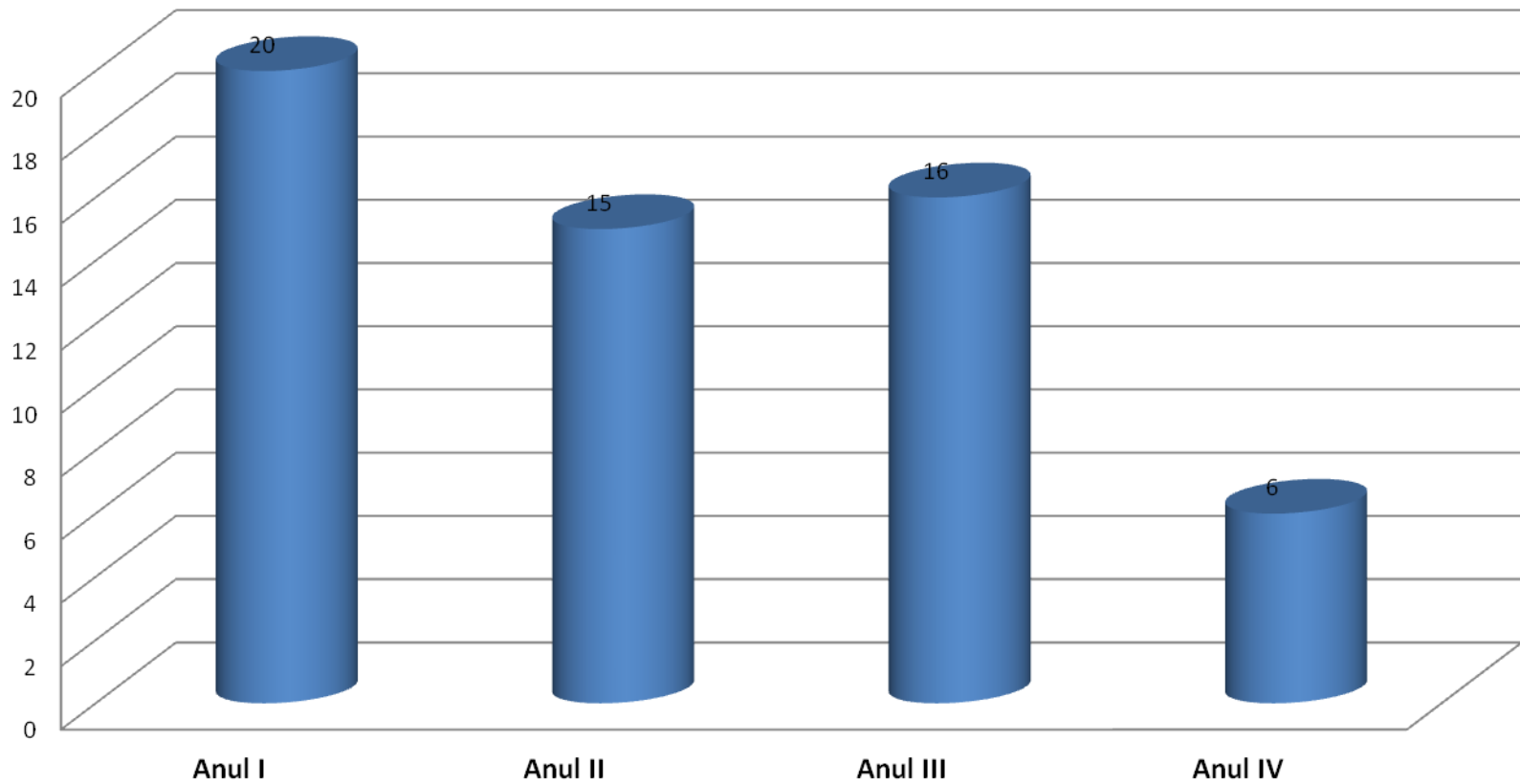

Numărul de lucrări științifice publicate în anul 2013

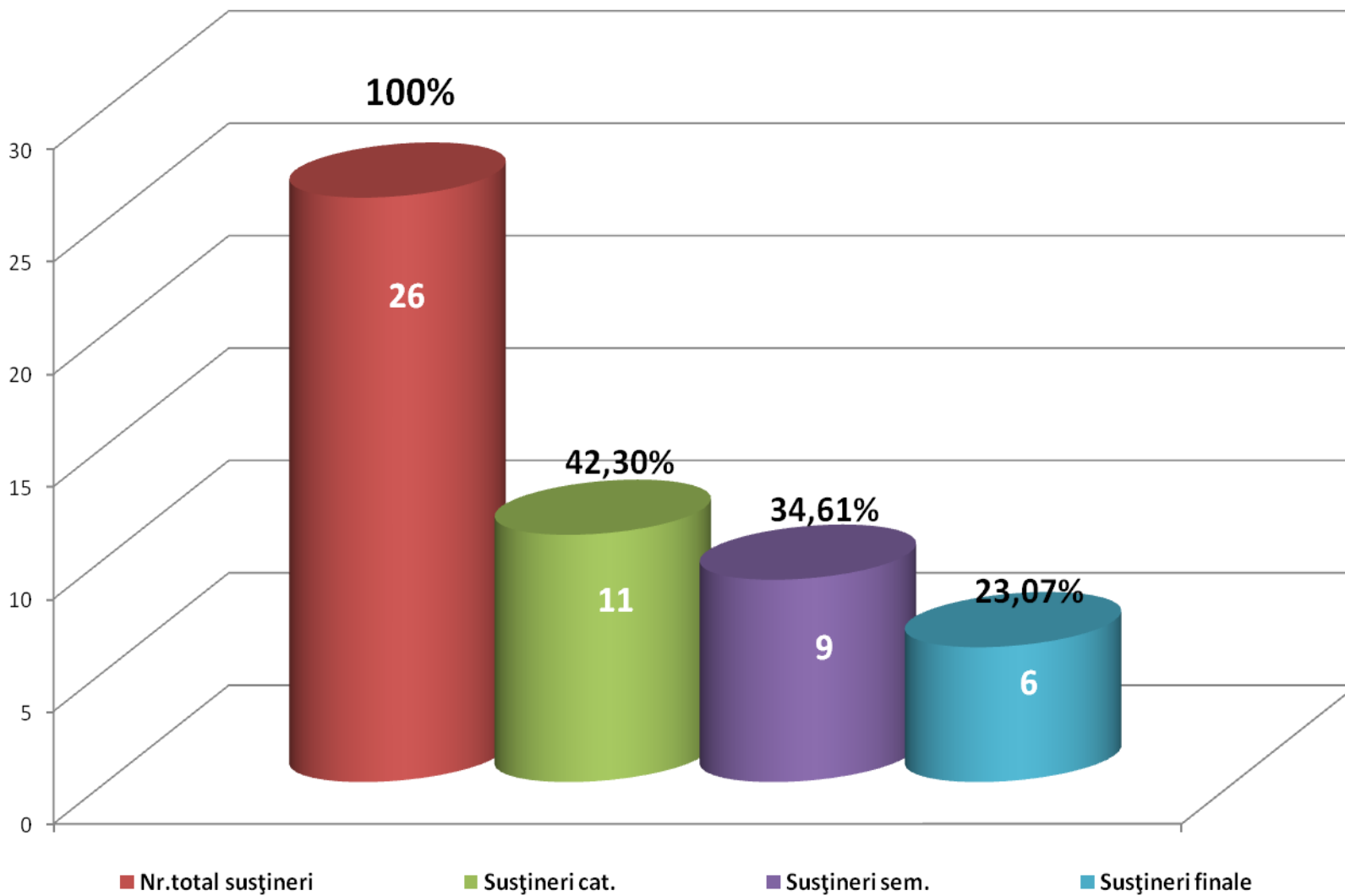

Potențialul științifico-didactic al USEFS (%)

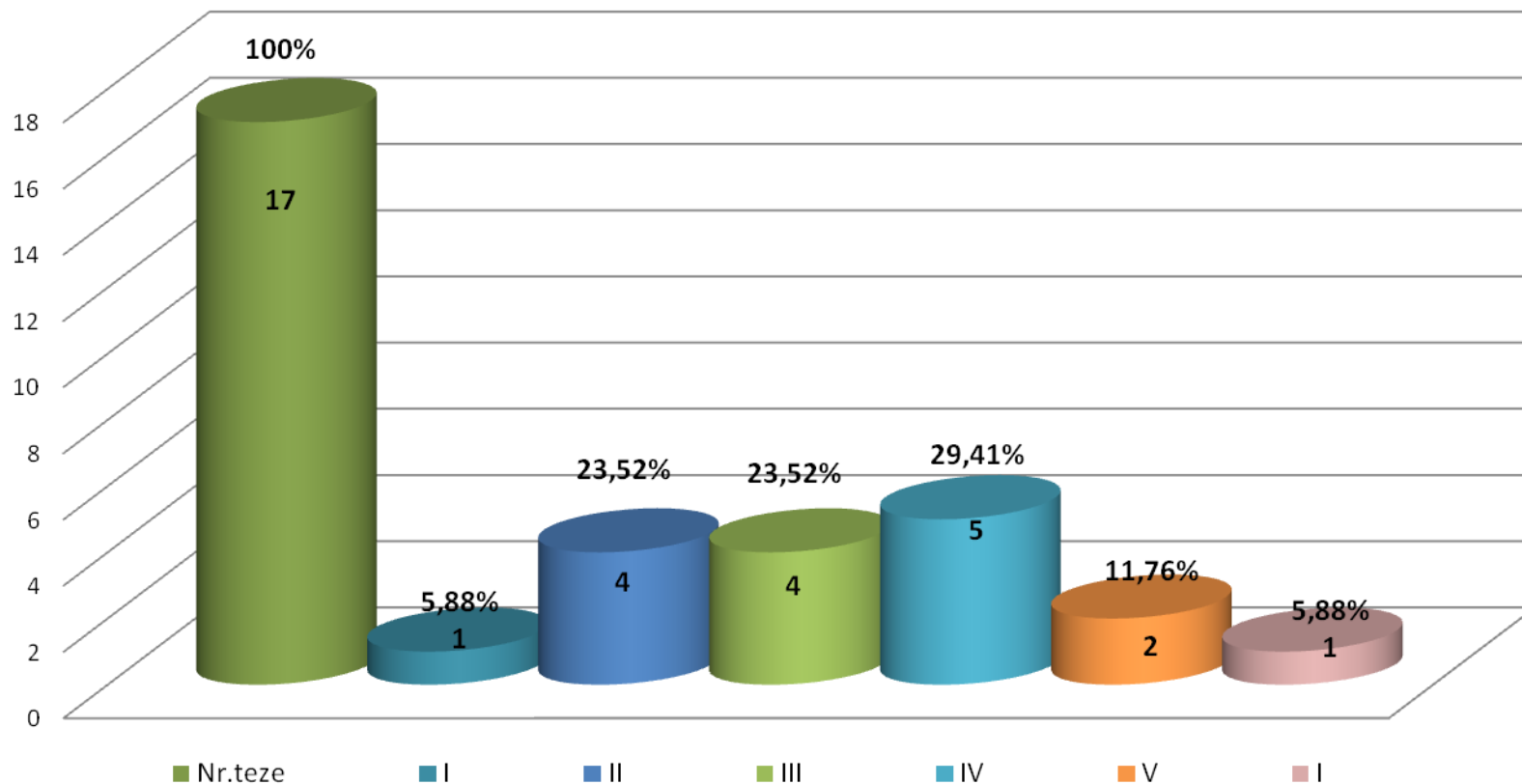
Studiile universitare de doctorat constituie ciclul superior de studii universitare, centrat pe învățare prin cercetare, a cărui scop este pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare.

Numărul de doctoranzi ai USEFS

Teze de doctorat susținute în anul 2013 (%)

Repartizarea tezelor de doctorat susținute în anul 2013 conform direcțiilor de cercetare științifică:

I. Bazele teoretico-metodologice ale sistemului de pregătire a specialiștilor de cultură fizică în contextul Integrării Europene

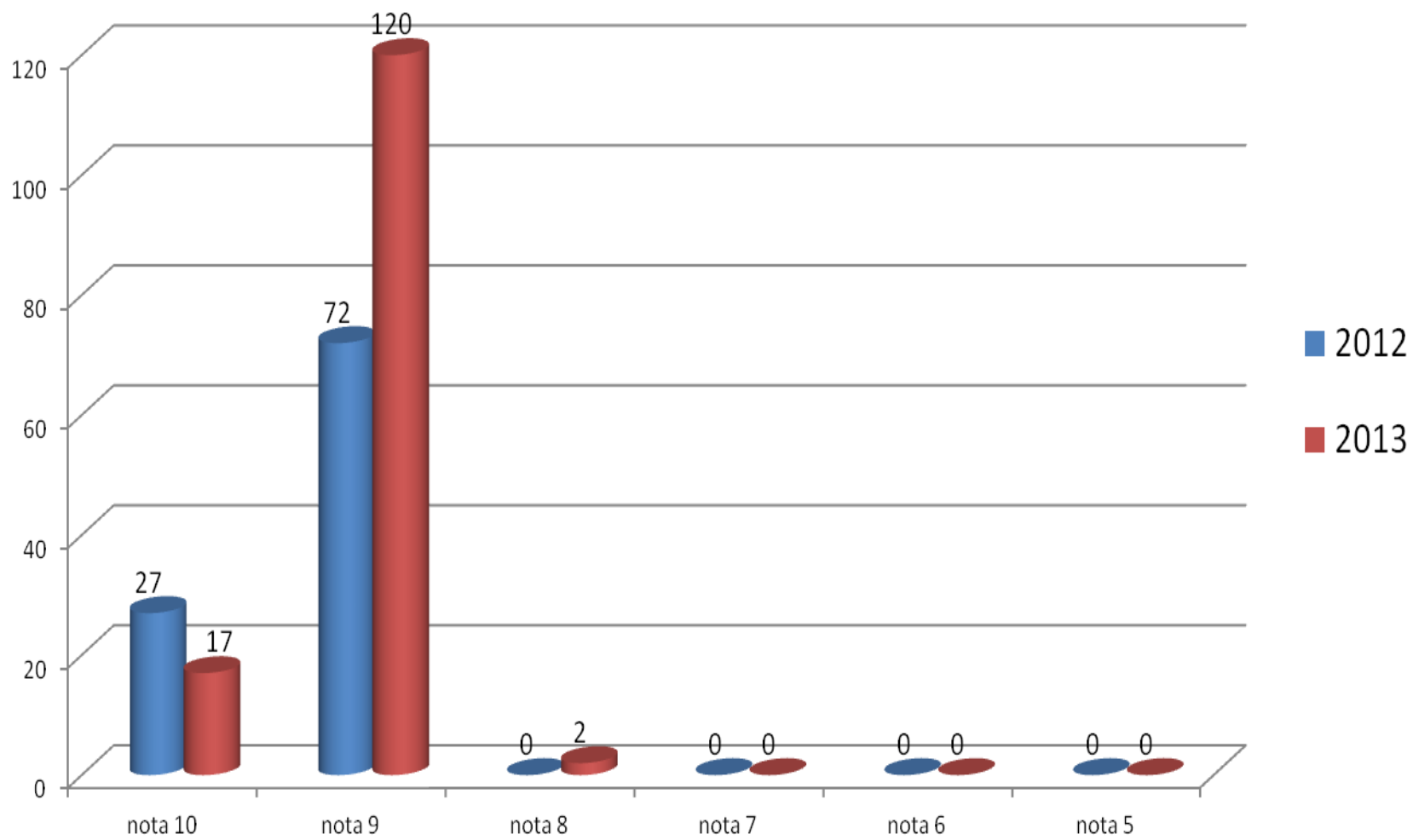
II. Metodologia perfecționării și implementării sistemului de educație fizică la nivelul învățământului preuniversitar și universitar

III. Bazele teoretico-metodologice ale antrenamentului sportiv

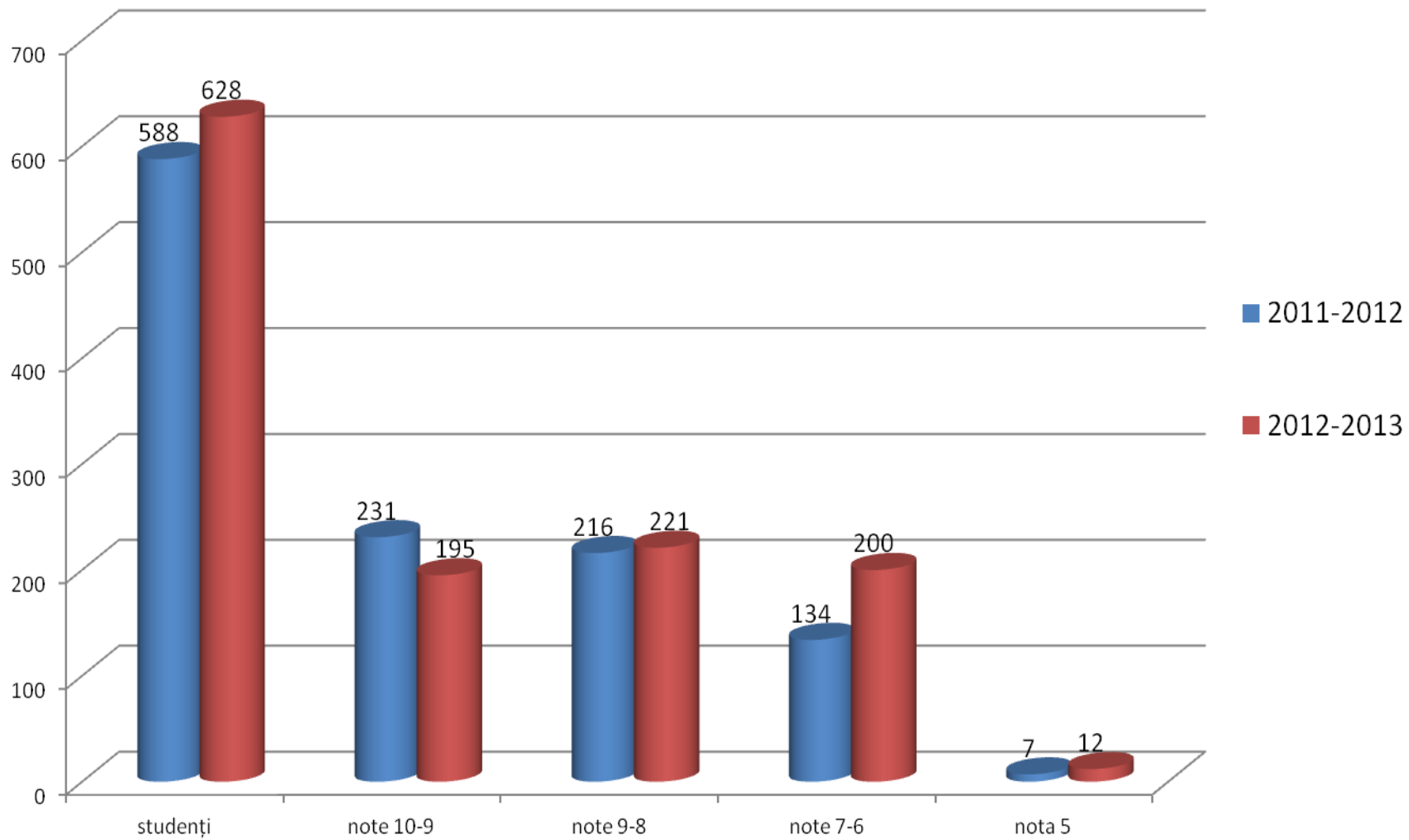
IV. Metodologia implementării tehnologiilor diagnostice medicale și kinetoterapeutice în domeniul culturii fizice

V. Analiza metodologică a proceselor psihopedagogice și socioumanistice ale educației fizice și sportului

VI. Aspecte educaționale și juridice ale protecției, pazei și securității

Reușita tezelor de master 2012-2013

Dinamica reușitei studenților la examenele de licență

CONCLUZII

Rezumînd cele menționate în raportul privind activitatea științifică a corpului profesoral-didactic al USEFS pentru anul 2013, pot fi formulate următoarele concluzii generale:

1. În anul 2013, corpul profesoral-didactic al Universității a efectuat un volum suficient de activitate științifică, care s-a manifestat prin elaborarea și editarea unor lucrări în domeniul culturii fizice. În această perioadă, au fost publicate 4 manuale, 9 monografii, 9 cursuri universitare, 10 lucrări metodico-științifice și programe, un compendiu, 2 dicționare, 153 articole în materialele conferințelor internațional și naționale și 133 articole în reviste de specialitate. Au fost editate 4 numere ale revistei “Știința culturii fizice” și 4 numere – “Teoria și arta educației fizice în școală”. Au fost editate și puse la evidență în Biblioteca USEFS 148 titluri de carte ale profesorilor. Totodată, este necesar să menționăm faptul că numărul publicațiilor în raport cu numărul total al cadrelor didactice reprezintă 0.9 publicație pe autor (în 2012 – 1,27 publicație/autor), acesta fiind un indice modest comparativ cu norma recomandată de Senat pentru profesorii USEFS 2 publicații pe an.

2. În corespundere cu direcțiile principale de cercetare științifică s-au format concepții bine argumentate privind elaborarea noilor strategii de dezvoltare a culturii fizice în R. Moldova. Astfel, au fost aprobate în 2011 și au avut continuare în 2012 și 2013 proiectele instituționale finanțate de Academia de Științe a Moldovei.

Astfel, putem menționa că rezultatele științifice obținute în cadrul acestor proiecte sunt de o importanță majoră pentru perfecționarea sistemului de pregătire a sportivilor de performanță și a recreerii tinerii generații în scopul formării la acesta a unui mod de viață sănătos.

3. În prezent, USEFS desfășoară o colaborare eficientă cu universitățile de profil din Rusia, Ucraina, Bielorusia, România, Polonia, Grecia, Țările Baltice ș.a. Rezultatele acestor colaborări au contribuit la perfecționarea pregătirii profesionale a viitorilor specialiști de cultură fizică și sport, la crearea unor concepții adecvate privind noile metodologii de cercetare în domeniul respectiv.

4. Cu fiecare an se observă o îmbunătățire a calității activității științifice profesorilor, doctoranzilor, masteranzilor. Marea majoritate a lucrărilor publicate, a tezelor elaborate, a lucrărilor de licență au un conținut științific bine argumentat, iar rezultatele obținute au o aplicabilitate evidentă în domeniul respectiv. Activitatea științifică studentescă poate fi evaluată ca fiind, de asemenea, satisfăcătoare. Comparativ cu anul precedent, a sporit considerabil calitatea lucrărilor de licență pregătite și valoarea cercetărilor efectuate în baza investigațiilor teoretico-empirice.

5. Ca rezultat al analizei activității științifice a catedrelor menționăm o atitudine conștiincioasă, valorificată în organizarea și desfășurarea conferințelor științifice naționale și internaționale, seminarelor științifico-metodice, activitatea eficientă a laboratoarelor de cercetare științifică.

Se vor promova:

- **Calitatea în procesul de cercetare științifică;**
- **Stimularea competiției pentru atragerea resurselor financiare, precum și accesul la surse și oportunități multiple;**
- **Asigurarea vizibilității internaționale, prin obținerea unor rezultate favorabile, reflectate în sporirea numărului de publicații;**
- **Încurajarea și recunoașterea cercetărilor științifice fundamentale, finalizate prin articole, tratate, monografii, rapoarte, participări la manifestări științifice;**
- **Stimularea participărilor la realizarea proiectelor de cercetare finanțate prin planurile naționale de cercetare și prin programele internaționale;**
- **Stimularea valorificării rezultatelor cercetării științifice în publicații din fluxul principal de cunoaștere;**
- **Susținerea organizării de manifestări științifice de referință pe plan național și internațional;**
- **Consolidarea unei culturi organizaționale, caracterizate prin creativitate, implicare profundă, flexibilitate și adaptabilitate, atașament față de universitate, competiție, coeziune, obținerea de performanțe științifice și educaționale.**

Vă mulțumim pentru atenție!